

Intervju med Niklas Rådström, Östgöta Correspondenten, augusti 2010

I morgon är han sisten ut bland sommarpratarna i P1. Om några veckor ligger hans nya roman på bokdiskarna: Månens anförvant.

Trettiofem års författarskap har gett honom ära, berömmelse och priser. Den nya romanen är historien om Lorenzo Da Ponte, vän och samtida med Wolfgang Amadeus Mozart.

- Da Ponte var som konstnär inte en av de stora, medger Niklas Rådström, men han fick hamna i de stora sammanhangen. Genom honom kan jag också närma mig Mozart, som var det verkliga geniet och sin tids Michael Jackson.

När jag i årets början mötte Niklas Rådström vid en konferens där vi båda deltog i en paneldebatt om kulturens betydelse, berättade han om den bok han då arbetade med. Jag blev nyfiken och bad att få läsa den i förväg för ett samtal om romanen.

Och här sitter jag nu, dryga halvåret senare vid sommarhuset på Öland. Niklas Rådström njuter sommaren i stråthatt och shorts och bjuder på sill och färskpotatis. Slutmanus av Månens anförvant ligger färdigt. Väntan återstår till utgivningen i september. Det är ett slags bedrägligt lugn som råder i paradiset. Trots en fantastisk berättelse anar jag författarens oro inför mötet med läsare och framför allt recensenter. Niklas Rådström låter mig förstå att recensenter är ett opålitligt släkte som ibland drivs av helt andra intressen än att göra en roman rättvisa. Att vara författare är ett risktagande. Någon får skina i kapp med solen, andra blir månens anförvanter.

- Jag har skrivit den här romanen för att jag är nyfiken på hur skapandet fungerar. Konstnären; musikern och författaren, utsätter sig för sådant som andra kan undvika.

Mitt första möte som läsare med Rådström var på 80-talet och boken Den Helige Antonius frestelser. Jag arbetade då som sjukhuspräst vid Ulleråkers psykiatriska sjukhus. Med texter från boken skapade vi en hel mäsas i det lilla hospitalskapellet. "Kärlekens källa är kärlekens brist" skrev han då. Nu talar vi om en annan slags brist i skapandet.

- Tarkovskijs film Yttersta domen fångar frågan på ett för mig så personligt sätt. Pojken som gjuter den stora klockan bedyrar hela tiden för människorna runt honom: "Pappa berättade för mig hur man gör". När så klockan är gjuten och ljuder med en skön klang bekänner pojken: "Pappa visade mig aldrig något". Så är det också med mitt författarskap.

Jag har en pappa som var firad författare. Men jag fick aldrig lära mig av honom hur man gör.

En stunds vemodig tystnad infinner sig i vårt samtal. Skapandet är långt ifrån självklart. I slutet av år 2008 skrev Niklas Rådström en debattartikel i DN om konstnärers villkor: "Vi är inga fripassagerare". Är Månens anförvanter också en roman om vår tids skapande?

- Absolut. Mozart och Da Ponte var vår tids första fria konstnärer. De hör till en tid med respekt för att skapande och kreativitet står för något unikt och en egen form av kunskap. Idag råder en vetenskapsfundamentalism med en föreställning att nuet kan förstås enbart av nuet. Allt ska vara omedelbart verifierbart och evidensbaserat.

- Är det något du ska tala om i ditt sommarprogram?

- Mer än så! I ett svagt ögonblick lovade jag att tala om meningen med livet. Och då får det väl bli så!

säger Niklas Rådström och avslutar intervjun med ett finurligt leende.

Jakob Carlander

Fotnot:

Månens anförvant utkommer i september på Bonniers förlag. Den handlar om Lorenzo Da Ponte som författade tre libretti till Mozarts största operor: Don Giovanni, Così Fan Tutte och Figaros bröllop.

Niklas Rådström avslutar årets sommarprat i P1 söndagen 22 augusti.

Faktaruta:

Niklas Rådström

Född: 1953, son till Pär Rådström

Gift med: Bildkonstnären Catharina Günther-Rådström

Yrke: Författare, dramatiker, manusförfattare, ledamot av Samfundet De Nio

Ur Niklas Rådströms författarskap:

Filmmanus (bl a):

1986 Bröderna Mozart
2003 Swedenhielms
2008 Maria Larssons eviga ögonblick

Böcker (bl a)

1989 Månen vet inte
1992 Medan tiden tänker på annat
1996 Spårvagn på Vintergatan
2004 Dantes gudomliga komedi: en dikt i tre akter efter Dante Alighieri
2006 Gästen
2007 En handfull regn